

Socialdemokraterna

**ÖSTERÅKER
SKALL BLI MER
SOM ÖSTERÅKER**

BUDGET 2024, PLAN 2025-2026

1.0 Allmänt	3
1.1 Österåker skall bli mer som Österåker	3
2.0 Budgetförutsättningar	4
2.1 Budget och planeringsförutsättningar 2024 och plan 2025-2026	4
3.0 Skatt, indexuppräknig, framtida volymökningar och prisutveckling	4
3.1 Föreslagen skattesats	4
3.2 Kompensation av för låg indexuppräknig	4
3.3 Anspråkstagande av resultatutjämningsreserven	4
3.4 Framtida volymökningar	4
4.0 Nämndernas budget och uppdrag	6
4.1 Taxor och avgifter	6
4.2 Kommunfullmäktige	6
4.3 Överförmyndarnämnd	6
4.4 Kultur- och fritidsnämnden	7-8
4.5 Utbildningsnämnd	9-13
4.6 Näringsliv- och arbetsmarknadsnämnd	14
4.7 Vård-och omsorgsnämnden	15-16
4.8 Socialnämnden	17
4.9 Byggnadsnämnden	18
4.10 Miljö- och hälsoskyddsnämnden	19
4.11 Kommunstyrelsen	21-25
5.0 Prioriterade investeringar för framtidens Österåker	27
5.1 Prioriterade investeringar	27-28
6.0 Ekonomiska sammanställningar	29
6.1 Sammanställning nämndernas ramar	29
6.2 Kostnad och intäktsbudget	30
6.3 Investeringsbudget	31
6.4 Finansieringsanalys	32

1.0 Allmänt

Österåker skall bli mer som Österåker

Lågkonjunkturen slår hårt mot enskilda, företag, föreningar, regioner och kommuner. På område efter område ser vi hur positiva prognoser skrivs ner och hur osäkerheten för framtiden blir allt mer påtaglig. Inflationen, arbetslösheten, räntehöjningar, nedgången på bostadsmarknaden och säkerhetsläget, både här hemma och i omvärlden för att nämna några. Det är nu som Österåker behöver bli mer som Österåker var en gång i tiden.

När marknadskrafterna inte räcker till måste vi som kommun göra jobbet. Prognosen över bostadsbyggandet har minskat med 68 % jämfört med förra året och inflyttningen i vår kommun har minskat med 50 %. Österåkers historiska nybyggaranda är som bortblåst. Vi riskerar att bli en sovstad med ett centrum som ekar tomt där vi försöker att täta hålen i den läckande skutan. När marknaden drar sig tillbaka måste vi kvala upp ärmarna och se till att hjulen snurrar, att byggekranarna reser sig och se till att hoppet kommer tillbaka. Istället för att gå på defensiven skall vi ta ledartröjan.

Precis som nybyggarna behöver vi ambitiösa planer och storslagna visioner. Vi är en konstruktiv opposition och det är dags att ta fram alla gamla planer och stoppade projekt för att så snabbt som möjligt kunna få ner spaden i jorden. Skeppare Westerman byggde Roslags-skutan "Alcea", och med hans namn som inspiration presenterar vi ett paket för att ge vårt vackra Österåker vind i seglen i en tid då det behövs som mest. För att bli attraktiva och locka till oss nya invånare behöver vi bostäder, kultur och aktiv fritid och ett attraktivt centrum för utbildning. "Westermanpaketet" innehåller ett nytt kulturhus, nytt kommunhus, nya bostäder och ett campus som bygger Österåker starkt för framtiden.

Westermanpaketet

* Ett nytt kommunhus som ligger mer centralt och som har en volym som bättre är anpassad än dagens kommunhus är en viktig bricka i spelet för att snabbt kunna öka vårt bestånd av hyreslägenheter. Genom ett mer centralt kommunhus kommer Åkersberga centrum bli en mer levande plats och ett välkomnande tillskott till stadskänslan.

* Alceahuset byggs om till bostäder. Planeringen av ett nytt kommunhus har pågått i bakgrunden under flera år och dessa planer behöver upp på bordet och ses i nytt ljus. Alceahuset har stor potential för att kunna bli hyreslägenheter som bostadsbolaget Armada kan tillföra sitt bestånd. Nu när 68 % av det planerade byggandet lagts på is skall vårt egna bostadsbolag bli den aktör som ser till att fylla på med attraktionskraft och rörlighet på en bostadsmarknad i obalans.

* Berga teater avvecklas som kulturhus och återgår till att tillhöra skola och utbildning. Detta ger förutsättningar för att flytta Komvux för att genomföra en samlokalisering med Österåkers Gymnasium som renoveras och byggs om. Genom detta så aktualiseras det tidigare planerna på ett Campus i centrala Åkersberga.

* Ett nytt kulturhus byggs som lever upp till de krav som finns för ett modernt kulturhus/kulturscen. Sett till vår långa tradition med kultur och musikskolor så är behovet stort av en plats där olika former av kultur kan mötas och samspela. Lokaliseringen av en kulturell multiarena skall vara central och tänkbara platser för lokalisering är gamla brandstationstomten eller samlokalisering med det nya kommunhuset.

Utöver denna storsatsning för framtiden säkrar vi resurser för att förstärka Öppna förskolan och familjecentralens viktiga arbete. Inspirerade av Moderaternas KSO i Partille utbildar vi chefer och medarbetare om klimakteriet och vi höjer skolpengen för att ge våra verksamheter bättre förutsättningar. Till detta ger vi som vanligt full indexuppräknning enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV). I investeringsbudgeten genomför vi ett välbehövt lyft för förskola, skola och fritids lokaler, och en ny förskola på Ljusterö.

Sofia Almgren, kommunalråd i opposition

2.0 Budgetförutsättningar

2.1 Budget och planeringsförutsättningar 2024 och plan 2025-2026

Förslaget är upprättat enligt direktiv och anvisningar för budget 2024, plan 2025-2026 antaget i KF 2023-06-19.

3.0 Skattesats, indexuppräknig och framtida volymökningar

3.1 Föreslagen skattesats

Vi föreslår för år 2024 en oförändrad skattesats vilket betyder en utdebitering med 16:90 kronor, vilket ger intäkter på 2 565 011 tkr för år 2024, 2 718 941 tkr för år 2025 och 2 839 001 tkr för år 2026. Vårt budgetförslag tar 100 % av skatteintäkter och bidrag i anspråk, med ett nollresultat då en del kommunens avsatta medel i RUR tas i anspråk.

3.2 Kompensation av för låg indexuppräknig

I budgetdirektivet föreslås en indexuppräknig på 1,6 % vilket motsvarar 36 mkr (netto). Enligt prisindex kommunal verksamhet (PKV) framtaget av SKR förväntas kommunernas kostnadsutveckling ligga på 4,3 % för 2024. För att ge verksamheterna full kompensation för löner och prisökningar bör indexuppräknigen vara ca 125 mkr, en skillnad på 82 mkr. Vi avser att ge verksamheterna full kompensation enligt PKV.

Prisindex kommunal verksamhet (PKV 20231005)

	2022	2023	2024	2025	2026
Arbetskraftskostnad*	2,7	7,4	4,9	0,2	2,5
vikt arbetskraftskostnad	69,6%	68,1%	68,9%	68,5%	67,8%
Övrig förbrukning**	10,0	4,8	2,9	2,6	2,7
vikt övrig förbrukning	30,4%	31,9%	31,5%	31,5%	32,2%
PKV	4,9	6,6	4,3	0,9	2,6

* Lönekostnadsförändring inkl. förändring i arbetsgivaravgifter.

** 50 % lönekostnadsförändring och 50% KPIF för 2023. För 2024 och framåt är vikten för KPIF 60%

3.3 Anspråkstagande av resultatutjämningsreserven (RUR)

Resultatutjämningsreserven utgör en del av kommunens egna kapital. De egna medlen i RUR uppgår i dagsläget till 255 mkr. För att täcka kostnadsökningar och våra prioriterade satsningar disponerar vi 15 200 tkr från resultatutjämningsreserven till budget för år 2024. Det motsvarar ca 6 % av reservens medel och 0,52 % av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämningsbidrag. Hanteringen av RUR regleras i KS 2013/0360.

3.4 Framtida volymökningar och prisutveckling

Framtida volymökningar och prisutveckling analyseras inför budgetprocessen för år 2025, plan 2026 -2027

Socialdemokraterna

4.0 NÄMNDERS

BUDGET OCH UPPDRAG

4.1 Taxor och avgifter

För 2024 gör vi följande undantag från nämndernas föreslagna taxor och avgifter.

- 1) Slopade egenavgift till musikskolan (3 890 tkr)
- 2) Slopade avgifter för hyra av idrottsanläggningar (5 000 tkr)
- 3) Slopade avgifter kopplade till Kulturknuten och Bergateatern (450 tkr)
- 4) Slopade avgifter för trygghetslarm (1 000 tkr)
- 5) Slopade avgifter för dagverksamheten (650 tkr)

4.2 Kommunfullmäktige

KF Budget 2023	Brutto 2024	Intäkter 2024	Netto 2024
- 9 100	- 11 550	800	- 10 750

Kommunfullmäktige inkl. partistöd	
	- 6 330
Revision	- 2 170
Valnämnden	- 2 700
Utbildning i barnkonventionen	- 350
Summa:	- 11 550

Utbildning i barnkonventionen

Barnkonventionen blev lag i Sverige den 1 januari 2020, men alla svenska myndigheter har varit bundna att följa barnkonventionen ända sedan 1990 när Sverige skrev under den. Vi vill erbjuda samtliga med förtroendeuppdrag i Österåkers kommun samt ledamöter och ersättare i KF den kostnadsfria utbildning som SKR tagit fram. Vi tillför **350 tkr** för förlorad arbetsförtjänst och omkostnader.

4.3 Överförmyndarnämnd

ÖFN Budget 2023	Brutto 2024	Intäkter 2024	Netto 2024
- 5 080	- 5 323	0	- 5 323

Förstärkningar	
Kompensation av för låg indexuppräknings	- 218
Slopande av besparing	- 25
Summa förstärkningar:	- 243

Slopade besparing av för låg indexuppräknings

I förslag till budget för ÖFN har index räknats upp med 1,6 %. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 4,3 % för år 2024. Vi finansierar indexuppräkningsen fullt ut och tillför **218 tkr**.

Slopade besparing på ÖFN

I direktiv och anvisningar för budgeten genomförs en "effektivisering" på ÖFN på 25 tkr. För innevarande år hade ÖFN en "effektivisering" på 70 tkr vilket förvaltningen lyckats genomföra genom att hålla nere kostnader för arvoden till ställföreträdare. Vi ser i dagsläget inget behov av ytterligare "effektiviseringar" för 2024 och tillför **25 tkr**.

4.4 Kultur- och fritidsnämnden

KFN Budget 2023	Brutto 2024	Intäkter 2024	Netto 2024
- 134 230	- 156 813	1 260	- 155 553

Förstärkningar	
Storsatsning på kultur- och idrottsliv	- 9 340
Slopad besparing av för låg indexuppräknig	- 5 772
Volymjustering	- 3 800
Fritidsfältare (2 st heltidstjänster)	- 1 400
Slopande av besparing	- 671
Biblioteken	- 600
Bidrag till kulturföreningar	- 500
Aktivitetsbidrag, ökning	- 300
Skärgården som kulturbevarare	- 200
Summa förstärkningar:	- 22 583
Förstärkningar i investeringsbudget	
Nytt badhus	- 150 000
Underhåll renovering Skånsta ryttare samt satsning på ridstigar	- 4 000
Upprustning av badplatser	- 2 000

Satsning på kultur- och idrottsliv

Vi tänker sätta Österåker på kartan som den kommun som satsar på barn, kultur och idrott och ger de bästa förutsättningarna för barn att nå sin fulla potential inom området. Ny lagstiftning under år 2023 utökar det kommunala ansvaret för brottsförebyggande arbete. Inom Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområden finns stor potential att verka socialt främjande och förebyggande samt bidra till trygga livsmiljöer. Det skall inte vara den egna plånboken eller föreningarnas intäkter som avgör om våra unga ska kunna utveckla sin idrottsliga, kulturella och musikaliska förmåga. Därför genomför vi följande åtgärder:

- Slopad egenavgift till musikskolan
- Slopade avgifter och hyra för Kulturknuten och Bergateatern
- Slopade hyresavgifter för idrotten

Vi tillför 3 890 tkr för den borttagna egenavgiften till musikskolan, 5 000 tkr för borttagna taxor för kommunens anläggningar och 450 tkr för borttagande av hyresavgifter Kulturknuten och Bergateatern, totalt **9 340 tkr**.

Slopad besparing av för låg indexuppräknig

I förslag till budget för KFN har index räknats upp med 1,6 %. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 4,3 % för år 2024. Vi finansierar indexuppräknigen fullt ut och tillför **5 772 tkr**.

Volymjustering

Uppräknig med **3 800 tkr** i enlighet med planeringsdirektivet.

Ytterligare fritidsfältare

För att ytterligare lägga fokus på det kommunala ansvaret för brottsförebyggande arbetet utökar vi gruppen fältassistenter med ytterligare två tjänster och tillför **1 400 tkr**.

Slopad besparing på KFN

I direktiv och anvisningar för budgeten genomförs en "effektivisering" på KFN på 671 tkr. För innevarande år hade KFN en "effektivisering" på 581 tkr vilket förvaltningen genomfört genom en besparing enligt osthyvelsmodellen.

Att genomföra ytterligare "effektiviseringar" utan en genomförd analys av den föregående är meningslöst. Vi tillför **671 tkr** för att slopa denna generella besparing för 2024.

Biblioteket

För att biblioteken ska vara tillgängliga måste de vara öppna varje dag, så att även de som pendlar har möjlighet att besöka biblioteken. Biblioteken måste även kunna utveckla olika program som väcker lusten att läsa. Inköp av nya böcker för utlåning och inte minst litteratur på de olika språkgruppernas modersmål. Vi tillför **600 tkr**.

Bidrag till kulturföreningarna

Bidrag till kulturföreningar höjs, vi tillför **500 tkr** så att fler kan få tillgång till kulturbidrag av de föreningar som sysslar med kulturellverksamhet i dag så räcker inte bidraget fullt ut till alla som söker.

Aktivitetsstöd till barn och ungdomsföreningar

Stödet ökas, vi tillför **300 tkr** för att föreningarna ska kunna hålla en verksamhet med hög kvalitet och kunna utveckla sin verksamhet och samtidigt kunna ha en medlemsavgift som alla kan ha råd med. Det är av stor vikt att ha en bra barn-ungdomsverksamhet för att fånga upp så många som möjligt.

Skärgården som kulturbevarare

Vi vill att människor ska kunna komma till vår skärgård och få uppleva ett lite annorlunda kulturliv därför måste vi få fler båturer som man kan nå öarna med framför allt till de öar som har olika kulturaktiviteter på sommaren och även ge människor möjlighet till att besöka de små museer som finns i skärgården. Vi tillför **200 tkr**.

Uppdrag:

Plan för etablering av fritidsgårdar

En plan för skall tas fram för att se till att det finns fritidsgårdar i alla kommundelar, bland annat i Svinningeområdet.

Spontanidrott

En plan skall tas fram för att främja spontanidrotten, med framtagande av platser för spontanidrott i olika områden.

Motionsspåren i kommunen

Upprustningsbehovet av motionsspåren skall genomlysas och en skötselplan tas fram.

Idrottsföreningarna som ej hyr kommunens lokaler

I samverkan med idrottsföreningarna tillsätta en utredning för att ta fram ett nytt långsiktigt ekonomiskt stöd till idrottsföreningar som omfattar föreningar som inte hyr lokaler av kommunen.

Ökad tillgänglighet

Utreda tillgängligheten inom all verksamhet för idrott och friluftsliv. Detta innebär att t.ex. badplatser måste anpassas så att alla kan komma ner i vattnet på ett riskfritt sätt.

Naturum

29 januari 2018 biföll kommunfullmäktige en motion nr 9/2017 om Naturrum. Kommunstyrelsen fick uppdrag att utreda frågan om bildande av ett "Naturum". Utredningen skall speciellt titta på frågorna huvudmannaskap, lokalisering och finansiering." Ännu är ingen utredning gjord trots det fattade beslutet.

Turistinformation i samarbete med Visit Roslagen

Tillsammans med Visit Roslagen skall kommunen utreda lokalisering och kostnad för en fysisk turistinformation.

Fritidsverksamhet för 10-15 åringar

Kommunen har utrett frågan om fritidsaktiviteter för 15-18 åringar, vi vill att gruppen med yngre även skall utredas, speciellt mot bakgrund av kommunens ansvar om brottsförebyggande.

Bolltält med konstgräsplan

Den tidigare planen och dess lokalisering skall utredas igen för ny placering och eventuell kostnad.

4.5 Utbildningsnämnden

UBN Budget 2023	Brutto 2024	Intäkter 2024	Netto 2024
- 1 453 500	- 1 561 058	98 700	- 1 462 358

Förstärkningar	
Slopad besparing av för låg indexuppräknig	- 62 500
Höjd peng skola, förskola, förskoleklass, fritids, anpassad grundskola och fritids	- 12 621
Volymjustering	- 7 000
Minskade barngrupper i förskolan	- 4 000
Öka andelen behöriga inom förskola och fritidshem	- 4 000
Ökade likvärdighetsresurser	- 3 960
Elevhälsan och psykisk ohälsa hos våra unga	- 3 500
Skolfrukost i grundskola och gymnasium	- 3 000
Österåkers gymnasium, anpassad gymnasieskola och introduktionsprogram	- 2 152
Andel med lärarlegitimation	- 2 000
Anpassad gymnasieskola och introduktionsprogram	- 1 275
Öppna förskolan	- 1 000
Kostnadsfria mensskydd mellanstadieskolor	- 200
Utbildning, utveckla rutiner och ökad efterlevnad av Barnkonventionen	- 200
Förstärkning ungdomsmottagningen	- 150
Summa förstärkningar:	- 107 558
Förstärkningar i investeringsbudget	
Österåkers gymnasium	- 100 000
Förskole, fritids och klassrumslyft	- 70 000
Lekplats Berga Öppna förskola	- 2 000

Våra skolpolitiska prioriteringar utgår från de tre områdena Skolverket konstaterat är avgörande för att höja resultaten och kvaliteten inom förskola och skola. Det är att förbättra likvärdigheten, stärka läraryrket och föra en långsiktig skolpolitik. Likvärdigheten måste bli bättre, anställdas villkor och situation förbättras och kortsiktighet måste ersättas med en långsiktig skolpolitik.

Slopad besparing av för låg indexuppräknig

I förslag till budget för UBN har index räknats upp med 1,6 %. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 4,3 % för år 2024. Vi finansierar indexuppräknigen fullt ut och tillför **62 500 tkr**.

Höjd skolpeng förskola, förskoleklass, fritids och grundskola

I nämndens förslag räknas de pengrelaterade verksamheterna upp med 1,6 %. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 4,3 % för år 2024. Vi finansierar indexuppräknigen fullt ut och tillför utöver det 1,7 % till förskola, förskoleklass, fritidshem samt anpassad grundskola och fritidshem anpassad grundskola samt 0,7 % uppräknig för grundskola och F-klass med totalt **12 621 tkr**.

Förskola	Budget 2023	Budget 2024	Belopp	Procent ink. PKV
Barn 1-2 år, heltid mer än 30 tim.	146 058 kr	154 821 kr	8 763 kr	6,0 %
Barn 1-2 år, deltid max 30 tim.	116 840 kr	123 850 kr	7 010 kr	6,0 %
Barn 3-5 år, heltid mer än 30 tim.	104 482 kr	110 750 kr	6 268 kr	6,0 %
Barn 3-5 år, deltid max 30 tim.	83 582 kr	88 596 kr	5 014 kr	6,0 %
Barn 3-5 år, allmän förskola	44 350 kr	47 011 kr	2 661 kr	6,0 %

Fritidshem	Budget 2023	Budget 2024	Belopp	Procent ink. PKV
Fritidshem, år F	39 114 kr	41 460 kr	2 346 kr	6,0 %
Fritidshem, år 1-3	33 401 kr	35 405 kr	2 004 kr	6,0 %
Fritidshem, år 4-6	17 307 kr	18 345 kr	1 038 kr	6,0 %

Anpassad grundskola	Budget 2023	Budget 2024	Belopp	Procent ink. PKV
Nivå 1	155 473 kr	164 801 kr	9 328 kr	6,0 %
Nivå 2	207 911 kr	220 385 kr	12 474 kr	6,0 %
Nivå 3	263 275 kr	279 071 kr	15 796 kr	6,0 %
Nivå 4	442 800 kr	469 368 kr	26 568 kr	6,0 %
Nivå 5	627 527 kr	665 178 kr	37 651 kr	6,0 %

Fritidshem anpassad grundskola	Budget 2023	Budget 2024	Belopp	Procent ink. PKV
Nivå 1	54 063 kr	57 306 kr	3 243 kr	6,0 %
Nivå 2	54 063 kr	57 306 kr	3 243 kr	6,0 %
Nivå 3	136 440 kr	144 626 kr	8 186 kr	6,0 %
Nivå 4	136 440 kr	144 626 kr	8 186 kr	6,0 %
Nivå 5	157 642 kr	167 100 kr	9 458 kr	6,0 %

Grundskola år 1-9 ink. F-klass	Budget 2023	Budget 2024	Belopp	Procent ink. PKV
Förskoleklass	47 372 kr	49 740 kr	2 368 kr	5,0 %
Grundskola år 1-3	66 886 kr	70 230 kr	3 344 kr	5,0 %
Grundskola år 4-5	71 509 kr	75 084 kr	3 575 kr	5,0 %
Grundskola år 6-9	85 014 kr	89 264 kr	4 250 kr	5,0 %

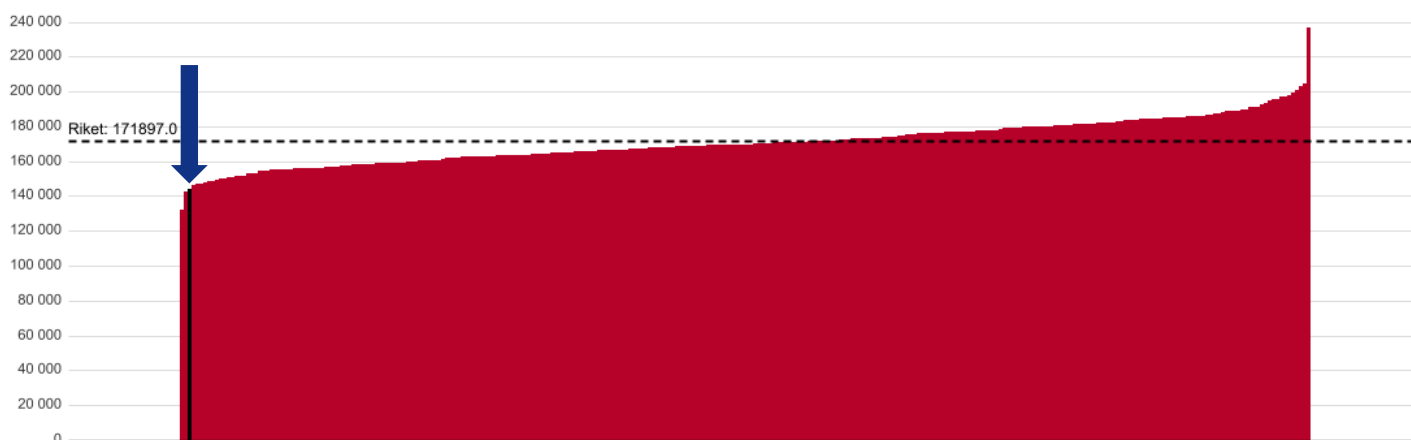
Volymjustering

Uppräkning med **7 000 tkr** i enlighet med planeringsdirektivet.

Minskade barngrupper inom förskolan

I Sverige så är det bara Åsele och Storfors som lägger mindre pengar på förskolan än Österåkers kommun. Vi har den absolut lägsta kostnaden per barn i vår region och skillnaden till den kommun som lägger näst minst pengar per barn i förskolan (Vallentuna) är 11 773 kr per barn. Det tidigare målet om 5,2 barn per årsarbetare (som alliansen slopat) är enligt de senaste siffrorna uppe i 5,8 barn per årsarbetare. Vi anser att Österåker skall ha målet 5,0 barn per anställd pedagog och inte per årsarbetare i förskolan och tillför **4 000 tkr** för att minska barngruppernas storlek.

Jämförelse: Kostnad kommunal förskola, kr/inskrivet barn (År: 2022)

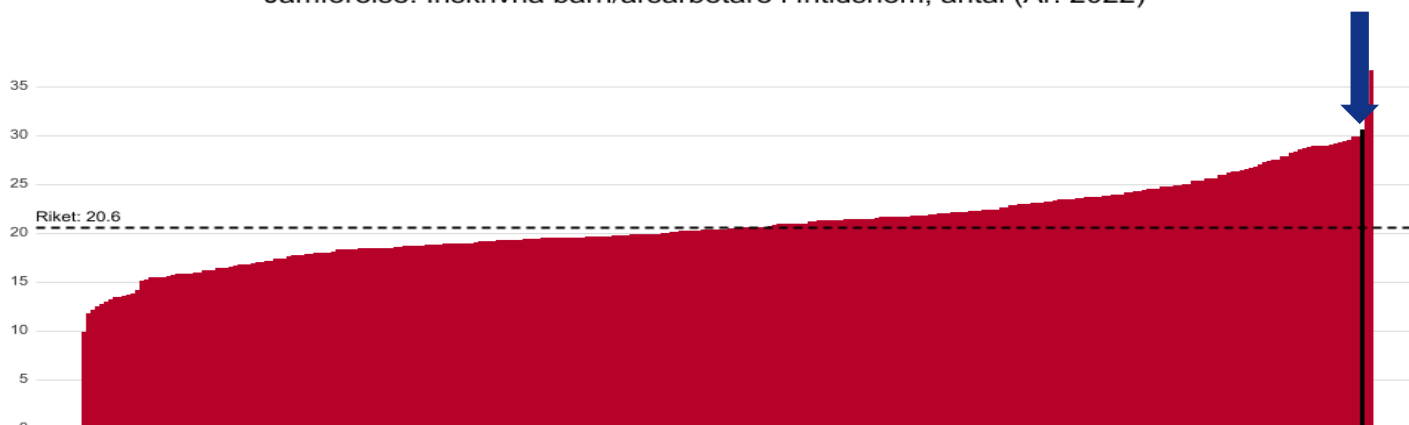

Kompetensutveckling inom förskola och fritids

I Österåker är andelen heltidstjänster i förskolan med förskollärlig legitimation 31 %. Snittet i regionen är 33 % och snittet i landet ligger på 41 %. De senaste åren så har siffran för Österåkers kommun legat still trots de uttalade ambitionerna om en höjning till 36 %. För ett par år sedan valde man att lämna samverkan med universitet för att erbjuda barnskötare utbildning till förskollärare och istället förlita sig på att andelen behöriga skall öka genom VFU inom lärarutbildningen genom Pedagogcentrum. Detta är bra men sett till utfallet från tidigare år ser vi att detta inte är tillräckligt. Vi tillför **2 000 tkr** för fortbildning av barnskötare till förskollärare, som respektive rektor kan söka.

Att öka andelen barnskötare med formell kompetens är också viktigt för att säkerställa en likvärdig förskola/fritids med hög kvalitet, vi tillför **500 tkr** för vidareutbildning, kompetenshöjningar och validering för barnskötare. Även obehöriga inom verksamheten skall erbjudas utbildning till barnskötare. Österåker har de tredje högsta siffran i landet gällande antalet inskrivna barn per årsarbetare på fritids. År 2022 var antalet behöriga 17 % , i regionen är siffran 26 % och i riket 38 %. En orsak till den låga siffran är att det är svårt för rektor att finansiera heltidstjänster och att de som arbetar heltid även arbetar som resurs i skolan. De dubbla rollerna gör det svårt att fokusera på fritidshemmets uppdrag. Vi tillför **1 500 tkr** i samlade kompetensinsatser inom fritids.

Jämförelse: Inskrivna barn/årsarbetare i fritidshem, antal (År: 2022)

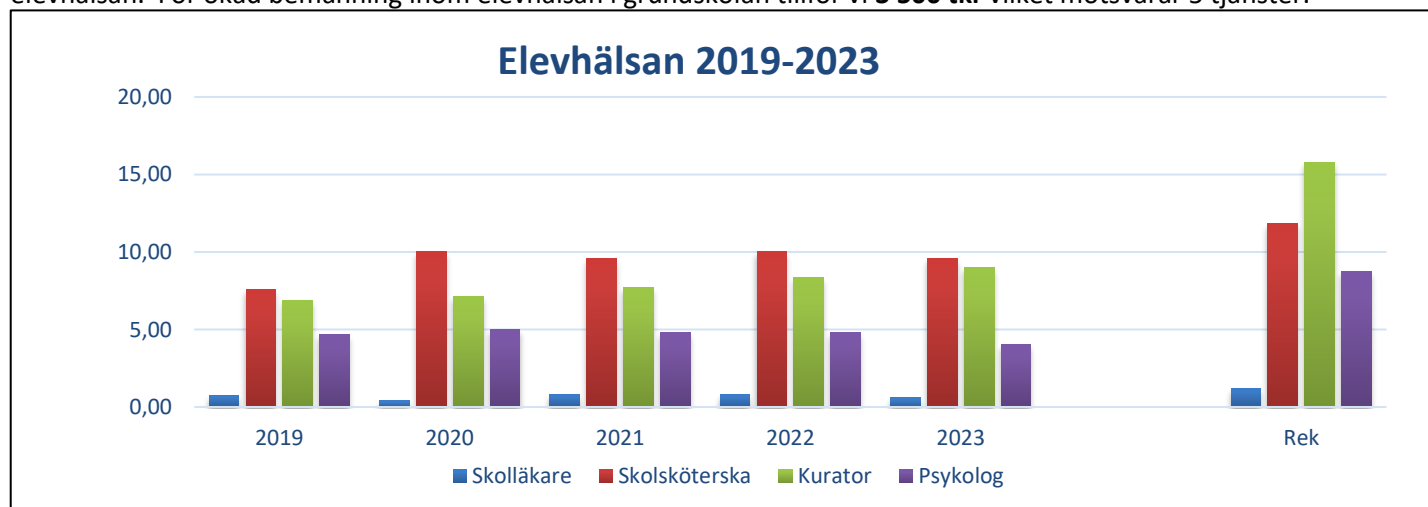

Ökade likvärdighetsresurser

Skolans likvärdighet handlar om att en elevs möjlighet att lyckas i skolan inte på ett systematiskt sätt ska bero på elevens familjebakgrund, var i landet eleven bor eller vid vilken skola eleven går. Detta är det kompensatoriska uppdraget och finansieras genom ett antal likvärdighetsresurser. Här ingår tilläggsbelopp och verksamhetsstöd som kan utgå till utförare för barn/elever med omfattande behov av särskilt stöd. Även strukturbidraget som avser resurser som fördelas utifrån strukturella perspektiv på barn/elevers olika förutsättningar och behov ingår. Enligt nämnden ser man en betydande volymökning för likvärdighetsresurser inom grundskolan. Vi tillför **3 960 tkr** för ökad likvärdighet inom förskola, skola och gymnasium, en höjning motsvarande 5 % av dagens budgeterade medel.

Elevhälsan och psykisk ohälsa hos våra unga

Enligt Socialstyrelsens har den psykiska ohälsan hos barn i åldern 10-17 år ökat med över 100 procent på tio år. Folkhälsomyndigheten har publicerat en mycket väl underbyggd rapport om vad den ökande psykiska ohälsan hos barn och unga beror på. Myndighetens slutsats, som bygger på en översikt av befintlig forskning, är att skolan kan vara en viktig orsak till problemet. Ser man till de rekommendationer* som finns har vi fortsatt behov av att tillföra resurser till elevhälsan. För ökad bemanning inom elevhälsan i grundskolan tillför vi **3 500 tkr** vilket motsvarar 5 tjänster.

*Rekommendationer inom elevhälsan:

Skolläkare = 1,0/4000 elever
Svenska Skolläkarförbundet

Skolsköterska = 1,0/400 elever
Riksföreningen för skolsköterskor

Skolkurator = 1,0/300 elever
Akademikerförbundet SSR

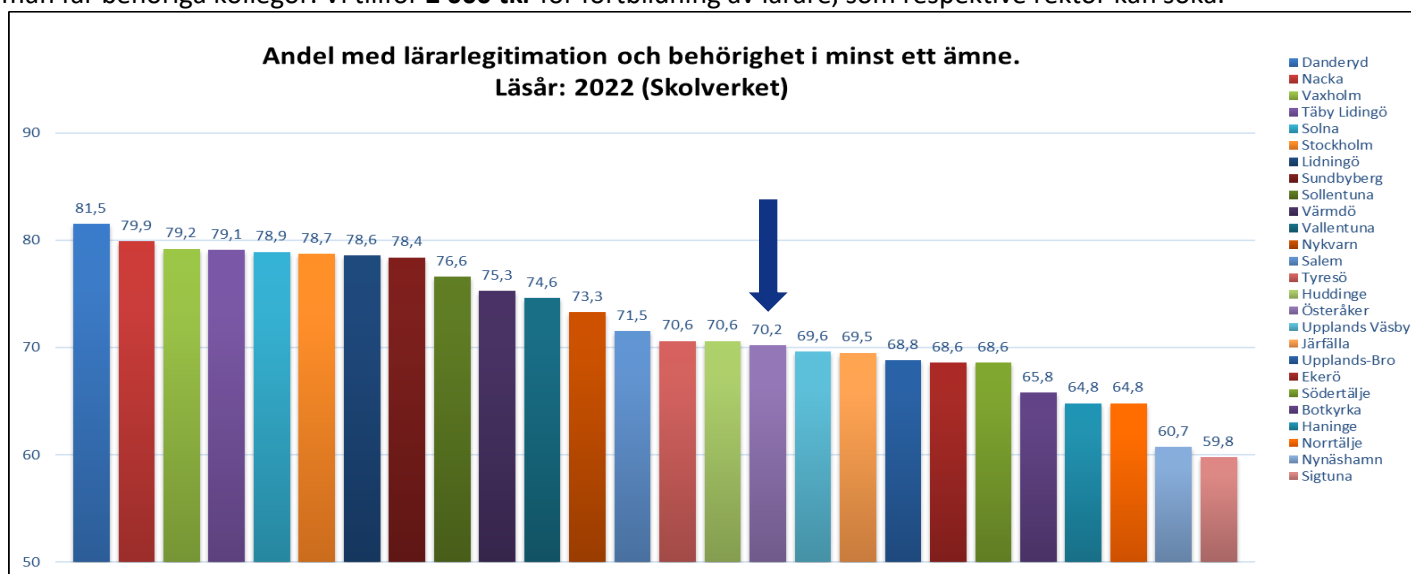
Skolpsykolog = 1,0/500 elever
Sveriges Psykologförbund

Skolfrukost

Att frukost är det viktigaste målet på dagen vet nog alla. Forskning visar att barn som äter frukost regelbundet presterar bättre i skolan, bidrar till en bättre studiero och därmed en mer hållbar arbetsmiljö för våra lärare. En Novusundersökning från 2022 visar att 8 av 10 svenskar vill att det införs skolfrukost - av samma anledning. Kartläggning från Livsmedelsverket visar att bara två tredjedelar av grundskoleeleverna och hälften av eleverna på gymnasiet äter frukost varje dag. Vi tillför **3 000 tkr** så att måltidenheten kan erbjuda skolfrukost till alla grundskolor och till Österåkers gymnasium.

Andel med lärarlegitimation

Österåker ligger på plats 16 i regionen med en andel på 70,2 % (lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne). Det är en försämring från plats 14 år 2021 (-1,0 %) Det säger att mer måste göras för att rekrytera nya behöriga lärare, behålla de befintliga och ge de som saknar behörighet möjlighet till detta. Behörig personal söker sig till kommuner där man får behöriga kollegor. Vi tillför **2 000 tkr** för fortbildning av lärare, som respektive rektor kan söka.

Österåkers gymnasium, anpassad gymnasieskola och introduktionsprogram

Ersättning för anpassad gymnasieskola och introduktionsprogrammen ingår inte i regionsprislstan förutom ett, (IMV). I nämndens uppföljning för juni månad så beräknades introduktionsprogrammen göra ett underskott på 1 miljon för 2023. Förutom att vi finansierar indexuppräknningen fullt ut tillför vi 15,7 % till anpassad gymnasieskola samt utökar det extra tillägget till IMS med på 15,7 % och tillför **2 152 tkr** för detta.

Introduktionsprogram	Budget 2023	Budget 2024	Belopp	Procent ink. PKV
IMA	142 423 kr	150 968	8 545 kr	20,0 %
IMY	142 423 kr	150 968	8 545 kr	20,0 %
IMS	103 900 kr	110 134	6 234 kr	20,0 %
IMS extra tillägg	24 950 kr	28 876 kr	3 917 kr	20,0 %

Öppna förskolan, kärnan i familjecentralen

En mycket omtyckt och uppskattad verksamhet med cirka 40-60 besökare i snitt per dag. I dag så har man tre deltidstjänster och den personalstyrkan skall bemanna både Berga öppna förskola och Ljusterö öppna förskola. Riksdagen har beslutat om ändringar i skollagen som syftar till att fler barn ska gå i förskola och därmed ges möjlighet till bättre språkutveckling i svenska. Kommunen ska genom uppsökande verksamhet ta kontakt med vårdnadshavare till barn som inte har en plats i förskola inför den höst då allmän förskola ska erbjudas, det vill säga hösten det år barnet fyller tre år. Även barn som har en plats i pedagogisk omsorg, men inte förskola, omfattas av den uppsökande verksamheten. Detta arbete lyfts från förvaltningens stab direkt till Öppna förskolan. Mot bakgrund av detta omvandlar vi dagens deltidstjänster till heltid och tillför ytterligare en heltidstjänst med **1 000 tkr** samt medel i investeringsbudgeten för en lekplats till Berga Öppna förskola.

Kostnadsfria mensskydd för mellanstadieskolor

Idag erbjuds mensskydd att hämtas ut på ungdomsmottagningen. För att möjligheten till kostnadsfria mensskydd skall finnas på riktigt ska de finnas att hämta ut på samtliga mellanstadieskolor. Vi tillför **200 tkr** för att dessa inköp.

Förstärkning till ungdomsmottagningen

Vi förstärker mottagningen bland annat utifrån den rapporterade ökningen av mental ohälsa bland unga vuxna. Vi tillför **150 tkr** vilket motsvarar 5 % av kommunens del av verksamhetens kostnader.

Uppdrag:

Elevhälsa inom förskolan

Enligt skollagen så är den yngsta eleven som omfattas av elevhälsan förskoleklass. Vi vet alla att tidiga insatser är viktiga för barnens hälsa och utveckling och att de tidiga insatserna och det förebyggande arbetet är lönsamt då allt kostar mer senare. Vi vill undersöka möjligheterna för att även organisera elevhälsa inom förskolan.

Åtgärdsprogram mot unga som undviker skolan.

Problematisk skolnärvaro beror ofta på att flera faktorer som är problematiska för eleven och sammanfaller under en längre tid. Att känna sig annorlunda och ensam eller att vara mobbad är vanliga orsaker till att eleven stannar hemma. En annan är att man har svårt att tackla skolans krav. Att vara frånvarande länge leder ofta till oro, depression och tappade sociala kontakter. Och att eleven kommer efter i skolarbetet. Hoppet om att kunna komma tillbaka falnar. Detta sammantaget gör det svårare att komma tillbaka till skolan ju längre tid man är borta.

Det finns ingen definition fastslagen men en utgångspunkt som finns är när frånvaron är mer än 20 %. Under vårterminen 2023 hade grundskolan i Österåker 12,7 % av eleverna frånvarande mer än 20 %, det motsvarar ca 550 elever. Tiden efter pandemin visar att gruppen förändrats så här behöver ett arbete göras för att hitta rätt åtgärder och detta arbete berör flera förvaltningar. Vi vill att ett åtgärdsprogram för unga som undviker skolan tas fram skyndsamt.

Förskoleklass för anpassad grundskola

Huvudregeln är att alla barn börjar fullgöra sin skolplikt i förskoleklassen. Det gäller även de barn som tillhör målgruppen för anpassad grundskolan. I Österåker så finns inte förskoleklass för elever inom anpassad grundskola utan dessa barn går i den ordinarie verksamheten. Detta har skapat en rad utmaningar och frågan om förskoleklass för anpassad grundskola bör utredas.

Yrkesprogram på Österåkers Gymnasium

Från höstterminen 2025 ska arbetsmarknadens behov vägas in vid planering och dimensionering av utbudet i gymnasieskolan genom samverkan mellan kommuner. Vi vill utreda förutsättningen för ÖG att starta ett antal yrkesförberedande program. Det skulle även ge möjlighet att anordna yrkesintroduktion till elever som inte är behöriga på nationella program. Ett alternativ för elever inom språkintroduktion att snabbare komma vidare mot fortsatt utbildning eller egen försörjning.

4.6 Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden

NAN Budget 2023	Brutto	Intäkter	Netto
- 31 210	- 33 622	0	- 33 622

Förstärkningar	
Slopad besparing av för låg indexuppräknings	- 1 342
Komvux	- 500
Kommunala aktivitetsansvaret (KAA)	- 500
Slopande av besparing NAN	- 70
Summa förstärkningar:	- 2 342

Slopad besparing av för låg indexuppräknings

I förslag till budget för NAN har index räknats upp med 1,6 %. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 4,3 % för år 2024. Vi finansierar indexuppräkningsen fullt ut och tillför **1 342 tkr**.

Komvux

Lokaliseringen till andra lokaler skulle varit genomförd för flera år sedan, allt enligt beslut i kommunfullmäktige. Komvux Österåker skall skyndsamt ställa om för att lämna KCNO (Kunskapscentrum nordost). För detta behövs en del förändringar inom personalen på Komvux och vi tillför **500 tkr** för omställning att lämna KCNO.

Det kommunala aktivitetsansvaret (KAA)

Andelen unga vuxna som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) fortsätter att öka. Trycket har under ett antal år varit högt både för både studievägledare och ungdomscoacher. Ökningen av antalet som omfattas av verksamheten kräver att man hittar nya vägar framåt i form av aktiviteter och samverkan. Vi tillför **500 tkr** till KAA för att klara volymökningen, genomföra projekt mot riktade grupper som AST och genomföra samverkan med andra kommuners verksamheter inom området.

Slopad besparing på NAN

I direktiv och anvisningar för budgeten genomförs en "effektivisering" på NAN på 70 tkr. För innevarande år hade NAN en "effektivisering" på 279 tkr. En analys över hur de planerade insatserna påverkat det ekonomiska utfallet saknas. Att då genomföra ytterligare "effektiviseringar" utan en genomförd analys av den föregående är meningslöst. Vi tillför **70 tkr** för att slopa denna generella besparing för 2024.

Uppdrag:

Komvux skall lämna KCNO

Komvux ingår i KCNO (Kunskapscentrum nordost). Österåkers Komvux är den enda kommunala skolan i hela KCNO och den samverkansgrupp som KCNO har med övriga kommuner. Det är känt sedan flera år tillbaka att modellen inte passar den egna verksamheten. Kostnaden för medlemskapet i KCNO är strax över 2 miljoner per år och de få tjänster som vi erhåller kan vi redan idag göra mycket bättre och mycket billigare. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att säga upp avtalet med Kunskapscentrum Nordost (KCNO) och övergå i kommunalt huvudmannaskap och teckna samarbetsavtal med andra kommuner.

4.7 Vård- och omsorgsnämnden

VON Budget 2023	Brutto	Intäkter	Netto
- 773 720	- 821 890	82 450	- 739 440

Förstärkningar	
Slopad besparing av för låg indexuppräknig	- 33 270
Volymjustering	- 13 000
Slopad avgift för trygghetslarm	- 1 000
Slopad avgift för dagverksamheten	- 650
Slopande av besparing	- 250
Summa förstärkningar:	- 48 170

Vår äldrepolitik bygger på fyra faktorer som är avgörande för att leva ett gott liv som äldre. Dessa är: social gemenskap och delaktighet, meningsfullhet, fysisk aktivitet och bra matvanor.

Slopad besparing av för låg indexuppräknig

I förslag till budget för VON har index räknats upp med 1,6 %. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 4,3 % för år 2024. Vi finansierar indexuppräknigen fullt ut och tillför **33 270 tkr.**

Volymjustering

Uppräknig med **13 000 tkr** i enlighet med planeringsdirektivet.

Slopande av avgiften för trygghetslarm

Sedan år 2011 har trygghetslarmen som strax över tusen brukare har varit avgiftsfria. Nu har det borgerliga styret beslutat att avgiftsbelägga larmen och enligt förvaltningens beräkningar kommer den årliga intäkten för trygghetslarmen generera 1 000 tkr. Vi avser inte avgiftsbelägga trygghetslarmen och tillför **1 000 tkr.**

Slopad avgift för dagverksamheten

Vi slopar helt den avgift som de äldre själva får betala för dagverksamheten och tillför **650 tkr** som kompensation.

Slopad besparing på VON

I direktiv och anvisningar för budgeten genomförs en "effektivisering" på VON på 250 tkr. För innevarande år hade VON en "effektivisering" på 700 tkr. Förvaltningen antog att en besparing skulle lyckas genom att minimera kostnader för Lusen (samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård), vilket man lyckats med. Vi avser inte att genomföra ospecificerade besparingar och kompenserar nämnden med **250 tkr.**

Uppdrag

Kommunal hemtjänst

Medborgarna skall ha rätt att kunna välja kommunal hemtjänst. Kommunal hemtjänst utgör en garant för brukaren för den händelse av att någon privat utförare inte längre kan eller vill utföra en tjänst. Under år 2024 ta fram en handlingsplan för att bygga upp en kommunalt utförd hemtjänstverksamhet. Vi ska permanenta Äldreomsorgslyftet för att säkerställa de personalbehov som uppstår, vi ska öka utbildningsinsatserna tillsammans med Komvux.

Avskaffa minutjakten

Minuttänkandet inom hemtjänsten skall avskaffas. Det är ineffektivt, innebär stress både bland personal och brukare, och skapar onödig byråkrati i flera led. På olika ställen i Sverige har kommuner övergett detta system, med mycket positiva konsekvenser. Detta finansieras inom befintlig ram.

Välfärdsteknik/E-hälsostrategi

Genomföra en inventering av hur väl de olika boenden är rustade teknisk i syfte att få en bild av hur väl förberedda de är för införande av olika slag av välfärdsteknik.

Kvalitet, uppföljning och kontroll

Ta fram en strategi för kvalitetsarbetet, där snabbare och mer regelbunden och omfattande avtalsuppföljning utförs. Socialförvaltningen har redan idag en bra modell att utgå ifrån beträffande olika boendeformer. Denna togs fram i samband med utredning av ett särskilt boende under våren 2021 och behöver anpassas till en mer långsiktig, intermitterant tillämpning. Även när det gäller hemtjänsten behöver en väl anpassad modell som ger en bättre kontroll och uppföljning tas fram.

Livlinan

Undersöka möjligheterna att starta upp verksamhet – bra för unga i behov av stöd, liknande konceptet som Livlinan.

Lika villkor inom hemtjänsten

Ta fram förslag på hur hemtjänstutövare, oavsett huvudman, ska verka utifrån lika villkor. Grunden skall vara att man skall ha totalansvar för sin "kund". Ta fram ett system för hur kostnader fördelar sig, oavsett huvudman, för ökad transparens.

Planera för framtida personalbehov

Vi vet hur viktigt det är att det finns tillräckligt med personal, tillräckligt med händer, så att de äldre får den hjälp de behöver. Det behövs årlig uppdatering och kartläggning av personalbemanning och kompetens utifrån dessa planer för kompetenshöjande insatser.

En fast omsorgskontakt i hemtjänsten

Många personer beroende av hemtjänsten vittnar ofta om att de möts av en ständig ström av olika personer från hemtjänsten som de möter i sin hem. Vi skall införa en fast omsorgskontakt inom hemtjänsten.

Platsgarantin 90+

Otrygghet i ordinärt boende ska utgöra bedömningsgrund för plats på särskilt boende. Alla som är 90 år och äldre samt upplever stor otrygghet i ordinärt boende skall få plats på särskild boende. Vi måste vända utvecklingen med att hemtjänst används alldeles för länge. Vi har sett en drastisk försämring av de boendes livskvalitet och hälsa när man allt för länge använt sig av hemtjänst. En modell med platsgaranti för 90+ skall utredas.

Motverka dubbla hyreskostnader

Många kommuner tar hänsyn till dubbla boendekostnader vid flytt till särskilt boende. Vi vill att frågan om utreds för att se på eventuella effekter och kostnader.

4.8 Socialnämnden

SN Budget 2023	Brutto	Intäkter	Netto
-134 730	- 145 956	28 050	- 117 906

Förstärkningar	
Slopad besparing av för låg indexuppräknig	- 5 793
Volymkompensation, förstärkning och ny lagstiftning	- 2 800
Våld i nära relationer	- 1 000
Ökat stöd till Kvinnojouren, Bellis och Brottsofferjouren	- 600
Slopande av besparing	- 533
Utökat föreningsbidrag	- 500
Summa förstärkningar:	- 11 226

Slopad besparing av för låg indexuppräknig

I förslag till budget för SN har index räknats upp med 1,6 %. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 4,3 % för år 2024. Vi finansierar indexuppräknigen fullt ut och tillför **5 793 tkr**.

Volymkompensation, förstärkning och ny lagstiftning

Lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbetet trädde i kraft den 1 juli 2023. I lagen har kommunen ett uttalat ansvar att kartlägga hur brottsligheten, planera åtgärder samt samordna det förebyggande arbetet. Till detta tillkommer förvaltningens arbete med kommunens familjecentral. Vi vill även förstärka förvaltningens arbete mot förskolan och unga som undviker skolan (hemmasittare). Vi tillför **2 800 tkr** för fyra heltidstjänster som förstärkning inom dessa områden.

Våld i nära relationer

”Österåker ska vara en kommun där människor känner trygghet och där mänskliga rättigheter gäller för alla oavsett kön, ålder, funktionsvariation, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning och etnisk eller religiös tillhörighet. Kommunen ska verka för ett samhälle utan våld och förtryck”. Detta finns att läsa i kommunens handlingsplan för arbetet mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck. Vi vet att polisens statistik visar att antalet anmälningar om våld i nära relationer minskar men vi vet även att mörkertalet är stort. Vi förstärker arbetet mot våld i nära relationer med **1 000 tkr** för 2024.

Utökat stöd till Kvinnojouren, ungdomsjouren Bellis och Brottsofferjouren

Bidragen till kvinnojouren, ungdomsjouren Bellis och Brottsofferjouren behöver stärkas. Vi utökar detta stöd med totalt **600 tkr** och vill framöver införa en automatisk höjning av stödet kopplat till t.ex. basbeloppet.

Slopad besparing på SN

I direktiv och anvisningar för budgeten genomförs en ”effektivisering” på SN på 533 tkr. För innevarande år hade SN en ”effektivisering” på 1 491 tkr. Förvaltningen meddelar att 854 tkr av besparingar skulle ske på lokaler, där har en minskning ej skett ännu. Övriga 637 tkr har man minskat kostnaderna genom att personalen förebyggt köp av externa dyra kostnader (ex. placeringar på SIS hem) Ytterligare ”effektiviseringar” utan en genomförd analys av de föregående ses därför meningslöst. Vi tillför **533 tkr** för att slopa denna generella besparing.

Föreningsbidrag

Föreningarna är en nyckel till det förbyggande arbetet, ett arbete vi viktat högt och stärker med **500 tkr**.

4.9 Byggnadsnämnden

BN Budget 2023	Brutto	Intäkter	Netto
- 21 890	- 23 639	13 980	- 9 659

Förstärkningar	
Slopad besparing av för låg indexuppräknig	- 940
Förstärkning, en (1) heltidstjänst	- 700
Slopande av besparing	- 109
Summa förstärkningar:	- 1 749

Slopad besparing av för låg indexuppräknig

I förslag till budget för BN har index räknats upp med 1,6 %. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 4,3 % för år 2024. Vi finansierar indexuppräknigen fullt ut och tillför **940 tkr**.

Förstärkning av personal

Bostadsbyggandet har minskat vilket påverkar nämndens intäkter men antalet bygglovsärenden bedöms på sikt fortsättningsvis ligga på en hög nivå. Sett till detta vill vi därför ta tillfället att rusta förvaltningen så den står väl rustad när konjunkturen vänder. Vi tillför **700 tkr** till en (1) heltidstjänst för detta.

Slopad besparing på BN

I direktiv och anvisningar genomförs en "effektivisering" på BN på 109 tkr. För innevarande år hade BN en "effektivisering" på 304 tkr i budget antagen av kommunfullmäktige. Enligt förvaltningen hade BN en "besparing" på 109 för innevarande år och 2024. Jämför man nämndens budget för 2023 med den som kommunfullmäktige antog finns en skillnad på 310 tkr på bruttokostnaden. Ytterligare besparingar på nämnden känns i dagsläget meningslöst, vi tillför **109 tkr** för att slopa besparingen för 2024.

4.10 Miljö- och hälsoskyddsnämnden

MHN Budget 2023	Brutto	Intäkter	Netto
- 15 340	- 17 617	6 100	- 11 517

Förstärkningar	
Förstärkning och kompensation av tillsynings skuld	- 1 400
Slopad besparing av för låg indexuppräknig	- 660
Volymjustering	- 140
Slopad besparing MHN	- 77
Summa förstärkningar:	- 2 277
Förstärkningar i investeringsbudgeten	
Förnyelsebara energikällor offentliga lokaler	- 5 000

Förstärkning av tillsyn

Förvaltningen utövar tillsyn på en rad områden där tillståndsplikt gäller. Genom förändrad lagstiftning och det faktum att kommunen växer med fler förskolor, skolor och livsmedelsanläggningar förväntas tillsyn och kontroll öka. Vi tillför **1 400 tkr** för två heltidstjänster för att förstärka den utökade tillsynen. Förstärkt tillsyn kommer även öka intäkterna till nämnden.

Slopad besparing av för låg indexuppräknig

I förslag till budget för MHN har index räknats upp med 1,6 %. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 4,3 % för år 2024. Vi finansierar indexuppräknigen fullt ut och tillför **660 tkr**.

Volymjustering

Uppräkning med **140 tkr** i enlighet med planeringsdirektivet.

Slopad besparing på MHN

I direktiv och anvisningar för budgeten genomförs en "effektivisering" på MHN på 77 tkr. För innevarande år hade MHN en "effektivisering" på 204 tkr vilket förväntades nås genom införandet systemet FörRätt. Det är dock kraftigt försenat (på plats under oktober). Ytterligare "effektiviseringar" utan en genomförd analys av den föregående är meningslöst. Vi tillför **77 tkr** för att slopa besparingen för 2024.

Socialdemokraterna

WESTERMAN PAKETET

BUDGET 2024, PLAN 2025-2026

4.11 Kommunstyrelsen

KS budget 2023	Brutto	Intäkter	Netto
-336 790	- 381 672	111 630	- 270 042

Förstärkningar	
Volymjusteringar SBF-KS-KSF	- 19 600
Slopad besparing av för låg indexuppräknig	- 14 482
Westermanpaketet	- 5 000
Förstärkningar för ökad trygghet och säkerhet	- 2 500
Nystart av Miljö- klimatprogrammet	- 2 500
Utbildning för chefer och medarbetare om klimakteriet	- 500
Totalförsvardag	- 250
Utökat stöd närradion	- 50
Summa förstärkningar:	- 44 882
Minskade kostnader	
Konsultväxling	5 000
Summa:	5 000

Volymjusteringar SBF-KS-KSF

Volymjusteringar i enlighet med de framtagna i planeringsdirektivet på **totalt 19 600 tkr.**

Slopad besparing av för låg indexuppräknig

I förslag till budget för KS har index räknats upp med 1,6 %. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 4,3 % för år 2024. Vi finansierar indexuppräknigen fullt ut och tillför **14 482 tkr.**

Westermanpaketet

* Ett nytt kommunhus som ligger mer centralt och som har en volym som bättre är anpassad än dagens kommunhus är en viktig bricka i spelet för att snabbt kunna öka vårt bestånd av hyreslägenheter. Genom ett mer centralt kommunhus kommer Åkersberga centrum bli en mer levande plats och ett välkomnande tillskott till stadskänslan.

* Alceahuset byggs om till bostäder. Planeringen av ett nytt kommunhus har pågått i bakgrunden under flera år och dessa planer behöver upp på bordet och ses i nytt ljus. Alceahuset har stor potential för att kunna bli hyreslägenheter som bostadsbolaget Armada kan tillföra sitt bestånd. Nu när 68 % av det planerade byggandet lagts på is skall vårt egna bostadsbolag bli den aktör som ser till att fylla på med attraktionskraft och rörlighet på en bostadsmarknad i obalans.

* Berga teater avvecklas som kulturhus och återgår till att tillhöra skola och utbildning. Detta ger förutsättningar för att flytta Komvux för att genomföra en samlokalisering med Österåkers Gymnasium som renoveras och byggs om. Genom detta så aktualiseras det tidigare planerna på ett Campus i centrala Åkersberga.

* Ett nytt kulturhus byggs som lever upp till de krav som finns för ett modernt kulturhus/kulturscen. Sett till vår långa tradition med kultur och musikskolor så är behovet stort av en plats där olika former av kultur kan mötas och samspela. Lokaliseringen av en kulturell multiarena skall vara central och tänkbara platser för lokalisering är gamla brandstationstomten eller samlokalisering med det nya kommunhuset.

Vi tillför **5 000 tkr** för ledning och samordning med bostadsbolaget Armada, berörda förvaltningar och kulturaktörer. Finansieringen av respektive del i projekt kommer tillföras kommande års investeringsbudgetar.

Förstärkningar för ökad trygghet och säkerhet

Lagen om kommunens ansvar för brottsförebyggande arbetet trädde i kraft den 1 juli i år. Kommunen har genom lagen fått uttalat ansvar för att kartlägga hur brottslighet ser ut i kommunen, planera åtgärder utifrån kartläggningen samt samordna det brottsförebyggande arbetet. När vi tittat i samtliga nämnders föreslagna verksamhetsplaner för 2024 är det endast två nämnder som tar upp den nya lagstiftningen. Vi tillför totalt **2 500 tkr** till för att säkerställa att samtliga nämnder kartlägger, planerar åtgärder och bidrar till att samordna det brottsförebyggande arbetet.

Nystart för klimat-miljöprogrammet

Klimatförändringarna har i år visat tydliga tecken på vad vi har att vänta i framtiden. Flera länder i Europa drabbats av extremväder. Översvämningar, skogsbränder och värmerekord. Sverige har drabbats av kraftiga skyfall med översvämningar som följd. Vår kommun har ett antaget miljö – klimatprogram. Det är ett ambitiöst och bra program men trots att det gått mer än ett och ett halvt år sedan man fattade beslut programmet kan man se tydligt att vi inte lever upp till ambitionerna. I programmet framgår att nämnderna ska:

- Ta fram miljömål för sina viktigaste miljöaspekter som bidrar till att uppfylla miljömålen i programmet.
- Dokumentera metod för prioritering av miljömål och process för framtagandet av valda miljömål.
- Rapportera in utfallet på miljömålen och analysera resultatet för att därefter besluta om hur arbetet ska fortsätta.

Dessa miljömål skall vara så kallade SMARTa-mål, Specifikt, Mätbart, Acceperat, Realistiskt och Tidsatt.

I en majoritet av miljömålen nämnderna tagit fram för 2024 är ambitionerna nedbantade, bortprioriterade eller missförstådda. Vi tar Utbildningsnämnden som ett exempel. För det övergripande målet **Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid** har nämnden valt två miljömål "Alla ungdomar i kommunen har en gymnasieutbildning" med resultatindikator "Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram". Nästa miljömål är "Barn och elever i kommunen har goda förutsättningar att medverka till en hållbar framtid" med resultatindikatorerna "Andel barn 3-5 år i förskola (samt F-9) som uppger att de är delaktiga i utbildningen". Det är alltså detta som kommunens största verksamhet kan bidra med för att vår kommun skall nå en hållbar framtid.

I Aktuell Hållbarhets årliga ranking hamnar Österåker på plats 58 av landets kommuner, en försämring med 19 platser från 2022. Tappet förklaras av att vi saknar egen produktion av förnybar el, vi saknar systematiskt arbete mot illegal avfallshantering och inte har någon koldioxid budget. att den egna verksamheten. Att vi tappar i rankingen är kanske inte förvånande, men det är oroväckande och sett till nämndernas bidrag så efterlyser vi en nystart av arbetet med klimat-miljöprogrammet. Vi förstärker arbetet med **2 500 tkr** för att säkerställa att nämndernas miljömål uppfyller kraven framtagna i miljö- klimatprogrammet.

Utbildning för chefer och medarbetare om klimakteriet

Trots att majoriteten av alla kvinnor i åldrarna 40–60 år drabbas av klimakteriet är okunskapen stor, både inom vården och i arbetslivet. Inspirerade av Moderaternas KSO i Partille kommun (Marith Hesse), vill vi utbilda samtliga chefer om klimakteriet och erbjuda alla kvinnliga anställda i åldern 40–60 år (totalt 829 st) en kurs och klimakterierådgivning på betald arbetstid. För detta tillför vi **500 tkr**.

Totalförsvardag

Beslutet om en totalförsvardag ställer vi oss bakom och tillför **250 tkr** till KS budget.

Utökat stöd till Närradion

Österåker närradio som sköts och drivs på föreningsbasis, vi vill stärka stödet till närradio och tillför **50 tkr**.

Konsultväxling

För att säkerställa att varje skattekrona används rätt bör Österåker granska områden såsom inköp av externa tjänster av konsulter och inhyrdpersonal. Vi bedömer det möjligt att minska kostnaderna med **5 000 tkr** för år 2024.

Konsultkostnader 2023 jan-aug (tkr)				
	Konsultkostnader	Investering*	Inhyrd Personal	Tolkar
Kommunfullmäktige, revision	27			
Kultur och Fritid	75			
Kommunstyrelsens förvaltning	2 109			52
Samhällsbyggnadsförvaltningen	1 206	6 133	237	5
Utbildningsförvaltningen	1205		1073	94
Socialnämnden	58		1 869	359
Vård och Omsorg	42		1745	20
Total	4 722	6 133	4 924	530

*) samt expl

Källa: Ekonomikontoret

Uppdrag:

Inför Botkyrka modellen

Vi föreslår att Österåker inför den s.k. Botkyrka modellen i en anpassad version som innebär att Österåker anlitar egna väktare. En väktare dagtid samt två stycken på natten i en så kallad dubbel patrull. På dagtid besöker de skolor, förskolor samt andra punkter där barn och ungdomar samlas. Kvällar och nätter utförs patrullering platser för att visa närvaro i förebyggande syfte. Vi föreslår en testperiod under 2024-2025 vilket finansieras inom KS-ram.

Tillsvidareanställning samt heltid som norm, deltid som en möjlighet

Vår målsättning för andelen tillsvidareanställda är 90 %, idag har Österåker 87 % tillsvidareanställda. Vårt kollektivavtal som tecknats med Kommunal säger att heltidsanställning skall vara norm 2021 och idag har Österåkers kommun 81 % heltidsanställda och 19 % deltidanställda. Även här är vårt mål att 90 % av våra 1 859 anställda skall ha en heltidsanställning. För att ni dessa ambitioner krävs en handlingsplan med riktade insatser.

Löneutveckling

Österåkers kommun borde som arbetsgivare kunna ge sin personal en extra satsning utöver förhandlad pott, oavsett avtalsområde. Vi vill att frågan utreds och utformas tillsammans med de fackliga parterna.

Arbetskor för inomhus och utomhusbruk

Inom yrkesgrupper som går och står mycket vill vi utreda möjligheten att ge bidrag som en arbetsmiljöåtgärd till dessa yrkesgrupper för skor till inomhus och utomhusbruk.

Plan för att behålla och rekrytera inom bristyrken

Österåkers kommun fortsätter att växa och vi förväntas ha en befolkning på 70 000 – 75 000 år 2040. Behovet av kompetenser inom de kommunala förvaltningarna behöver utredas på kort- mellan- och lång sikt. En attraktiv kommun är också en kommun med god service och hög kvalitet i sina tjänster.

Villkor i enlighet med kollektivavtal vid upphandling

Villkor i enlighet med kollektivavtal skall ställas som krav i samtliga upphandlingar. Detta ska gälla i samtliga led genom huvudentreprenörsansvar för att säkerställa öppenheten kring hur kommunens pengar används. Löpande kontroll av leverantörer införs och målet ska följas upp och redovisas regelbundet.

Skärgårdsskolorna, ny förskola på Ljusterö och Roslagskulla skola.

Vi behöver utreda skolornas framtid i samverkan med närliggande skärgårdskommuner. Förskolan på Ljusterö är i ett mycket dåligt skick och bör avyttras till förmån för att en ny förskola byggs i egen regi. Även Roslagskulla gamla skolbyggnad är utdömd och bör rivas och ersättas med en ny fastighet som väl smälter in med övriga byggnader.

De övergripande finansiella målen

De finansiella målen behöver ses över och ändras i vissa avseenden. Bland annat så lägger dagens finansiella mål restriktioner på investeringsvolymen vilket hämmar kommunens utveckling och möjligheter.

Den demografiska försörjningskvoten

Enligt budgetdirektiven var försörjningskvoten i Österåker omkring 81 slutet av december -22. Det betyder att 100 personer i åldern 20-64 år ska försörja 81 personer, fördelat på 48 barn och unga samt 33 personer som är äldre än 65 år. Både rikets (77) och länets (67). I tidigare planeringsdirektiv har man konstaterat man att det är positivt att ha en låg kvot. Mot bakgrund av detta skall åtgärder för att hantera försörjningskvoten utredas.

Finansiering av investeringar

Bostadsbolaget Armada hantera investeringarna inom kärnverksamheterna, detta genom tilläggshyresavtal på verksamheterna vilket medfört en rad besparingar inom verksamheterna, framförallt inom skola och förskola då alla kostnader skall täckas med skolpengen. Att finansiera kärnverksamheten genom tilläggshyresavtal är en "giftig gåva" och en ny modell av finansiering bör utgå från egna medel samt lån från bank och finansinstitut.

Mät förekomsten av olagliga droger i avloppsvattnet

Att mäta hur mycket olagliga droger som används i Österåker är bra för att belysa problemet och följa utvecklingen. Detta kan göras enkelt genom analyser av avloppsvatten. Österåkers bör därför ge Roslagsvatten uppdraget.

Solcellspark

I vår kommun ligger en av länets största solcellspark och vi bör ta lärdom av andra positiva exempel som finns, bland annat tekniska verken i Linköping. Österåker skall utreda möjligheten till en etablering av en egen solcellspark.

Erosionens effekter

Forskningen kring erosionen i Furusundsleden är inte längre aktuell. Österåker behöver ta initiativ till nya undersökningar samt ett program för hur vi ska bidra till att skydda känsliga kustområden och biologisk mångfald kring kustområden och i Östersjön.

Ökade insatser för återbruk

På övergripande nivå vill vi se ökat fokus på återbruk. Vi vill att det inom varje nämndområde ses över på vilket sätt det går att fokusera på återbruk. Vi vill att Österåkers kommun utreder möjligheterna att anamma ett liknande arbetssätt som i Eskilstuna kommun för att öka insatserna kring återbruk som till exempel ReTuna Återbruksgalleria.

Kampanj om mikroplaster och plan för att rädda bin

Vi föreslår att Österåkers kommun i samarbete med Roslagsvatten genomför en informationskampanj till kommunen i syfte att minska utsläpp av mikroplaster. Vi vill även se en plan för att rädda bin, fjärilar och andra pollinatörer.

Fler koloniträdgårdar.

Vi vill att Österåkers kommun tillsammans med fastighetsbolaget Armada ser över möjligheten att anlägga en/flera koloniträdgårdar där man kan hyra en odlingslott. En satsning som på sikt kan vara självfinansierande.

Framtida förbifart

Att Österåkers kommun i framtiden inte klarar sig med enbart väg 276 som enda vägsträcka där all trafik skall samlas är uppenbart. Framtidens väg och trafiklösningar måste planeras nu, för det krävs samverkan, tidsplaner och fastslagna projekt med klar och tydlig finansiering. Österåker behöver en förbifart.

Permanent lärarlönelyftet

För läsåret 2023/2024 erhåller Österåkers kommun 9 150 tkr till lärarlönelyftet. Om statens finansiering försvinner har den styrande majoriteten beslutat att man inte kommer finansiera lärarlönelyftet med egna medel. Vi vill att de eventuella konsekvenserna vid en borttagning utreds och att ett förslag på finansiering tas fram.

Säkra vägövergångar längs 276:an

Vi vill få tillstånd två säkra vägövergångar längs 276:an. En övergång vid Bobackens stall i Boda och en övergång i jämnhöjd med Skånsta norras busshållplats. Frågan behöver utredas eftersom trafikverket är väghållare.

Insyn av verksamheter som utförs av privata utövare

Program för uppföljning och insyn av verksamheter som utförs av privata utövare skall tas fram

Renoveringar av befintliga idrottsanläggningar

Program tas fram för nödvändiga renoveringar av befintliga idrottsanläggningar.

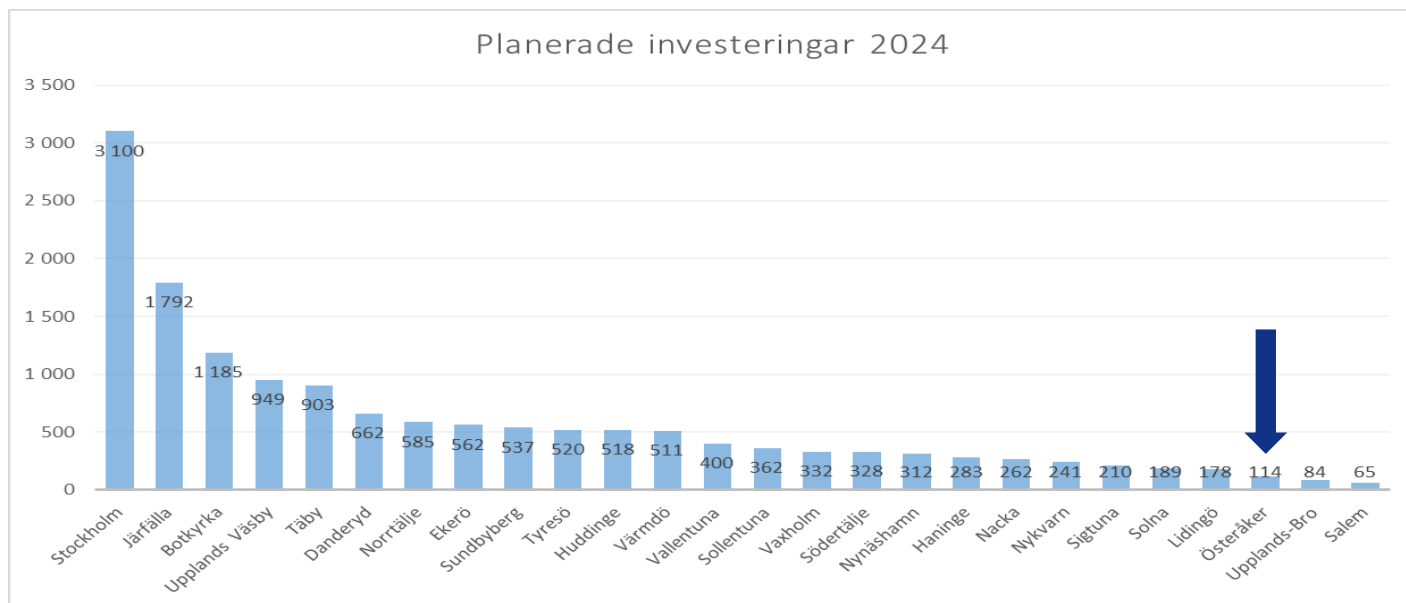
Socialdemokraterna

**5.0 PRIORITERADE
INVESTERINGAR FÖR
FRAMTIDENS ÖSTERÅKER**

5.1 Prioriterade investeringar

Vi har kartlagt samtliga kommuners planerade investeringar för år 2024 i regionen. Jämförelsen avser budgeterade investeringar inom den egna organisationen, inte investeringar redovisade som koncern med bolag eller inom VA-kollektivet. Tar man investeringsvolymen i regionen och sett mot befolkningsantalet skulle Österåker ha en investeringsvolym på ca 370 mkr årligen. Våra förstärkningar till investeringsbudgeten för 2024 uppgår till 408 mkr.

Nytt badhus

Nuvarande simhallen håller inte måttet för en modern anläggning, vilket är konstaterat sedan länge och nu är det dags att gå från drömmar till verklighet. Vi avsätter **150 000 tkr** i investeringsbudgeten för 2024 och **150 000 tkr** till år 2025 för ett nytt badhus.

Österåkers Gymnasium, KOMVUX

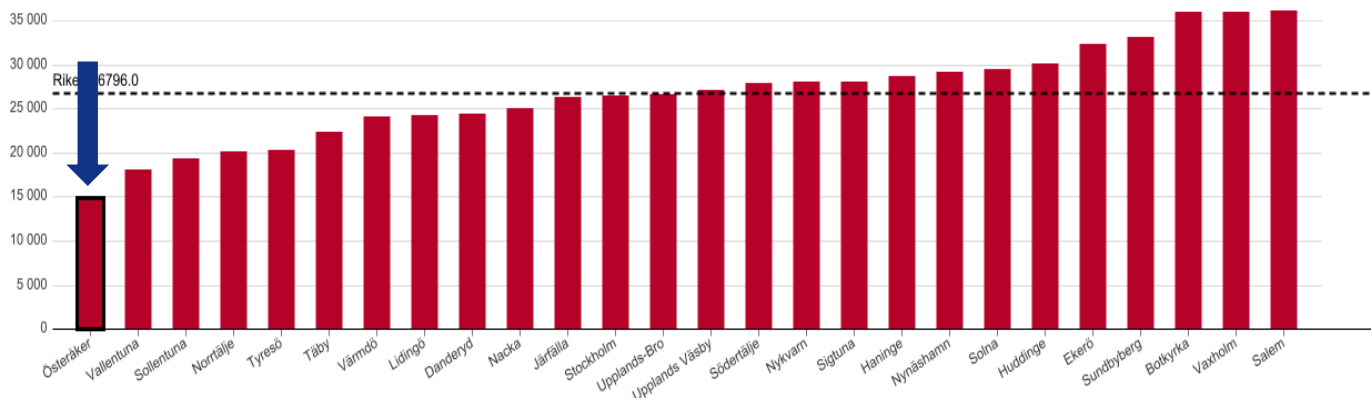
Kommunstyrelsen gav Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att upprätta förslag till detaljplan för att bygga ut ÖG och skapa ett Campus 2017-09-20. Vi tillför **100 000 tkr** till investeringsbudgeten för 2024 till ombyggnation/tillbyggnation av Österåkers gymnasium och en samlokalisering med Komvux.

Förskole, fritids och klassrumslyft

Många av förskolornas lokaler är slitna, de är dessutom inte anpassade för dagens barnantal och förskolans förändrade uppdrag. Österåker är den kommun som betalar minst för lokalerna i förskolan i hela vår region, det skiljer 12 000 kr per barn jämfört med snittet. Ser vi till grundskolan betalar Österåker 1 600 kr mindre per elev än genomsnittet i landet för skollokaler och barnens utemiljöer. Det är våra barn, pedagoger och vårdnadshavare som får betala priset för detta.

För oss är lokalerna för förskola och skola prioritet mot bakgrund av de rapporter vi läst och våra egna vittnesmål. Vi vill inventera och rangordna samtliga lokaler och utemiljöer för åtgärder på kort och lång sikt och vi vill se en samverkan mellan verksamheten, fastighetsägaren och Pedagogcentrum eftersom det även handlar om anpassningar för att levera upp till kraven i läroplanen. Vi tillför **70 000 tkr** till investeringsbudgeten för år 2024, **40 000 tkr** för år 2025 och **20 000 tkr** för år 2026.

Jämförelse: Bruttokostnad lokaler kommunal förskola, kr/inskrivet barn (År: 2022)

Ljusterö förskola och Roslagskulla skola

Förskolan på Ljusterö är inte anpassad som förskola och lokalerna är mycket slitna. Den gamla förskolan rivs och en ny förskola byggs upp i egen regi. Den gamla skolbyggnaden vid Roslagskulla skola är nu mer helt uttjänt och bör rivas till förmån en ny skolbyggnad som väl smälter in i den övriga bebyggelsen. Vi tillför den beräknade kostnaden för förskolan på Ljusterö med **35 000 tkr** och Roslagskulla skola med **40 000 tkr**.

Förnyelsebara energikällor offentliga lokaler

Vi tillför **5 000 tkr** i investeringsbudgeten till MHN för att driva projekt med förnyelsebara energikällor i våra offentliga lokaler tillsammans med fastighetsägaren Armada kommunfastigheter.

Renovering av lokaler och hagar samt nya ridstigar.

Vi tillför **2 000 tkr** till underhåll och renovering av Skånsta ryttares anläggning samt **2 000 tkr** till anläggande av nya ridstigar samt underhåll till investeringsbudgeten 2024.

Upprustning av badplatser

Badplatserna måste rustas upp då de idag inte är i den bästa formen vare sig tillgänglighet eller miljömässigt. Badplatserna ska ses över redan nu för att de ska vara i gott skick till sommaren. Vi tillför **2 000 tkr** till investeringsbudgeten för 2024.

Lekplats till Berga Öppna förskola

Berga öppna förskola saknar idag helt lekplats utomhus för sina besökare. I takt med ökat efterfrågan och ökat antal besökare har behovet av en lekplats för barn, vårdnadshavare och pedagoger blivit allt mer aktuell. Vi tillför **2 000 tkr** till inköp och iordningställande av en lekplats till Berga öppna förskola.

6.0 Ekonomiska sammanställningar

6.1 Sammanställning nämndernas ramar

Driftbudget

	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
INTÄKTER			
Kommunfullmäktige	800	800	800
Överförmyndarnämnd	0	0	0
Kultur-och fritidsnämnd	1 260	1 260	1 260
Utbildningsnämnden	98 700	98 700	98 700
Näringsliv- och arbetsmarknadsnämnden	0	0	0
Vård- och omsorgsnämnd	82 450	82 450	82 450
Socialnämnd	28 050	28 050	28 050
Byggnadsnämnd	13 980	13 980	13 980
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	6 100	6 100	6 100
Kommunstyrelsen	111 630	111 630	111 630
SUMMA INTÄKTER	342 970	342 970	342 970
BRUTTOKOSTNADER			
Kommunfullmäktige	-11 550	-11 550	-11 550
Överförmyndarnämnd	-5 323	-5 323	-5 323
Kultur-och fritidsnämnd	-156 813	-156 813	-156 813
Utbildningsnämnden	-1 561 058	-1 561 058	-1 561 058
Näringsliv- och arbetsmarknadsnämnden	-33 622	-33 622	-33 622
Vård- och omsorgsnämnd	-821 890	-821 890	-821 890
Socialnämnd	-145 956	-145 956	-145 956
Byggnadsnämnd	-23 639	-23 639	-23 639
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	-17 617	-17 617	-17 617
Kommunstyrelsen	-381 672	-381 672	-381 672
SUMMA BRUTTOKOSTNADER	-3 159 140	-3 159 140	-3 159 140
NETTOKOSTNADER			
Kommunfullmäktige	-10 750	-10 750	-10 750
Överförmyndarnämnd	-5 323	-5 323	-5 323
Kultur-och fritidsnämnd	-155 553	-155 553	-155 553
Utbildningsnämnden	-1 462 358	-1 462 358	-1 462 358
Näringsliv- och arbetsmarknadsnämnden	-33 622	-33 622	-33 622
Vård- och omsorgsnämnd	-739 440	-739 440	-739 440
Socialnämnd	-117 906	-117 906	-117 906
Byggnadsnämnd	-9 659	-9 659	-9 659
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	-11 517	-11 517	-11 517
Kommunstyrelsen	-270 042	-270 042	-270 042
SUMMA NETTOKOSTNADER	-2 816 170	-2 816 170	-2 816 170

6.2 Kostnad och intäktsbudget

	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
INTÄKTER/UTJÄMNING			
Skatteintäkter	2 565 011	2 718 941	2 839 001
Utjämningsystem, generella statsbidrag	204 000	208 601	194 831
Fastighetsavgift	123 000	122 980	123 574
Stadsbidrag (bla.maxtaxa)	11 600	11 600	11 600
Verksamhetens avg/bidrag	342 970	342 970	342 970
Finansiella intäkter	13 500	13 000	13 000
Kapitalkostnader	75 300	55 800	55 800
Exploateringsintäkter	5 000		
Medel från RUR	15 200		
SUMMA INTÄKTER	3 355 581	3 473 892	3 580 776
KOSTNADER			
Fördelade kostnader	-3 159 140	-3 159 140	-3 159 140
Finansiella kostnader, inkl. RBC och pension	-53 800	-53 800	-53 800
Avskrivningar	-42 300	-54 600	-54 600
Reglering, pension (exl. finansiella kostnader)	-93 000	-93 000	-93 000
Oförutsett	0	0	0
Lokaler (badhus, skollokaler mm)	-12 341	-12 341	-12 341
Rationaliseringsåtgärder KS	5 000		
SUMMA KOSTNADER	-3 355 581	-3 372 881	-3 372 881
MARGINAL	0	101 011	207 895

6.3 Investeringsbudget

	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
UTGIFTER			
Investeringsbudget	-114 000	-112 000	-112 000
Kommunstyrelsen	-108 000	-108 000	-108 000
Kommunstyrelsen ledning	-6 000	-4 000	-4 000
S prioriteringar	-408 000	-190 000	-20 000
Nytt badhus	-150 000	-150 000	
Österåkers gymnasium/Komvux	-100 000	*1	
Förskole/fritids/klassrumsluft	-70 000	-40 000	-20 000
Förskola Ljusterö	-35 000	*2	
Roslagskulla skola	-40 000	*3	
Förnyelsebara energikällor offentliga lokaler	-5 000		
Skånsta ryttare samt ridstigar	-4 000		
Upprustning av badplatser	-2 000		
Lekplats till Berga Öppna förskola	-2 000		
Summa utgifter	-522 000	-302 000	-132 000
INKOMSTER			
Kommunstyrelsen	6 000	6 000	6 000
S prioriteringar	22 500	*4	*4
Summa inkomster	28 500	6 000	6 000
NETTO			
Summa (netto)	-493 500	-296 000	-126 000

Kommentar till 7.3 investeringsbudget

Investeringsnivån är högre än det prognostiserade resultatet och avskrivningsnivån. Resterande del finansieras genom egna medel och lån hos bank/finansieringsinstitut. Internräntan föreslås enligt SKR år 2024 vara 2,50 procent, en höjning med 1,25 procentenheter jämfört med föregående år. Den föreslagna internräntan bygger på kommunsektorns egna upplåningskostnader. Beräknade räntekostnader och avskrivningar framgår av kostnad- och intäktsbudgeten.

*1 Projekteringen får visa de slutgiltiga kostnaderna.

*2 Projekteringen får visa de slutgiltiga kostnaderna.

*3 Projekteringen får visa de slutgiltiga kostnaderna.

*4 Projekteringen får visa de slutgiltiga intäkterna av investeringarna.

6.4 Finansieringsanalys

Finansieringsbudgeten visar hur kommunens kassaflöde utvecklas.

Budget 2024 Plan 2025 Plan 2026

FINANSIERINGSANALYS

DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN

Årets resultat	0	101 011	207 895
Justering för avskrivningar	42 300	54 600	54 600
Ökning/minskning av pensionsavsättning	93 000	60 000	50 000

Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital 135 300 215 611 312 495

Ökning/minskning kortfristiga fordringar

Ökning/minskning kortfristiga skulder

Medel från den löpande verksamheten 135 300 215 611 312 495

INVESTERINGSVERKSAMSHETEN

Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-522 000	-302 000	-132 000
Investeringsbidrag	0	0	0

Medel från investeringsverksamheten -522 000 -302 000 -132 000

Medel från finansieringsverksamheten -386 700 -86 389 0